بین الملل

نگرانی آمریکا از «ظهور مجدد ایران در سوریه»

سفارت آمریکا در دمشق از دیدار مسؤولان آمریکایی با مقامات دولت موقت سوریه در دمشق خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، سفارت ایالات متحده در دمشق اعلام کرد: مسؤولان آمریکایی با مقامات دولت موقت سوریه در دمشق دیدار و در مورد لزوم حفاظت از آمریکایی‌ها و اطمینان از سرنوشت آمریکایی‌های ناپدید شده گفت‌وگو کردند. طبق گزارش الجزیره، سفارت آمریکا در دمشق تأکید کرد: مسؤولان ما با مقامات دمشق درباره ادامه مبارزه با داعش و «ممانعت از ظهور مجدد ایران در سوریه» و تضمین یک روند سیاسی فراگیر گفت‌وگو کردند. همچنین در این دیدارها مقامات آمریکایی با چهره‌های تجاری سوریه - در بخش‌های صنعت، بانک، فناوری و مشاوره ملاقات کردند و از آنها در مورد چالش‌ها و فرصت‌های موجود برای احیای اقتصاد سوریه پس از سقوط نظام اسد جویا شدند. در این راستا وبگاه «آکسیوس» به نقل از ۲ مسؤول آمریکایی نوشت «دنیل روبنشتاین» فرستاده وزارت خارجه آمریکا یکشنبه به دمشق سفر و با «اسعد الشیبانی» وزیر خارجه سوریه دیدار کرد. روبنشتاین نگرانی خود را از گزارش‌های مربوط به خشونت‌ها و انتقام و ترساندن اقلیت‌ها در سوریه ابراز کرد و خواهان توقف آن شد. الشیبانی نیز مدعی شد دولت انتقالی مخالف این خشونت‌ها است و بیشتر این اقدامات توسط گروه‌های مسلح دیگری اتفاق می‌افتد که عضو تحریرالشام نیستند. گروه‌های مسلح مخالف سوریه پیشتر با رهبری «ابومحمد جولانی» کنترل دمشق را به دست گرفتند و به حکومت چندین ساله «بشار اسد» پایان دادند. آن‌ها یک دولت انتقالی را برای اداره مرحله انتقالی تا زمان برگزاری انتخابات تشکیل داده‌اند. طی روزهای گذشته هیئت‌هایی از برخی کشورها با جولانی و مقامات جدید سوریه دیدار کرده‌اند.

وزارت خزانه‌داری آمریکا مدعی رخنه سایبری چین شد

وزارت خزانه داری آمریکا مدعی رخنه سایبری یک نیروی وابسته به چین به سامانه‌های خود شد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، وزارت خزانه داری آمریکا شامگاه دوشنبه مدعی شد که یک «بازیگر» تحت حمایت چین عامل یک رخنه سایبری اخیر در این وزارت‌خانه بوده است. در همین راستا، خبرگزاری فرانسه با ادعای رویت نامه محرمانه وزارت خزانه‌داری آمریکا به کنگره این کشور گزارش کرد که این رخنه سایبری باعث از کار افتادن برخی از دستگاه‌ها و سامانه‌های وزارت خزانه داری آمریکا شده است.

«مائو نینگ» سخنگوی وزارت امور خارجه چین در واکنش به چنین ادعایی گفت: «چین این ادعاها را رد می‌کند و ما همیشه مخالف هر نوع حملات سایبری هستیم. ما همچنین با هرگونه انتشار اخبار نادرست علیه چین برای اهداف سیاسی مخالفت می‌کنیم.» او ضمن «بی‌اساس» خواندن ادعای وزارت خزانه‌داری آمریکا، افزود: «ما بارها مواضع خود را درخصوص چنین ادعاهای بی‌اساسی که مدارک و شواهدی ندارند، اعلام کرده‌ایم.»

یک وزیر صهیونیست رهبر جنبش انصارالله را تهدید به ترور کرد

وزیر انرژی رژیم صهیونیستی دوشنبه «عبدالملک الحوثی» رهبر جنبش انصارالله یمن را تهدید به ترور و تکرار سرنوشت «یحیی السنوار» و «سید حسن نصرالله» برای وی کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، منابع عبری گزارش دادند «الی کوهن» در گفت‌وگو با شبکه رادیویی «۹۴ اف ام» در یک یاوه گویی مدعی شد: «من این پیام را برای رهبر حوثی‌ها (انصار الله) می‌فرستم که اگر به کارهای خود ادامه دهد، به سرنوشت السنوار (رئیس شهید دفتر سیاسی حماس) و سید حسن نصرالله (دبیرکل شهید جنبش حزب‌الله) گرفتار خواهد شد.» کوهن در ادامه گزافه‌گویی‌هایش اشاره کرد: «ما بر اساس سیستم و راهبرد مشخص در غزه و لبنان عمل کردیم و حالا، از میان کارهای دیگر تمرکزمان را بر روی یمن و ایران گذاشته‌ایم و باید بگوییم که تا زمانی که به ایران ضربه نخورده است، بی‌ثباتی در خاورمیانه ادامه خواهد داشت.» رژیم صهیونیستی یحیی السنوار رئیس دفتر سیاسی حماس را در تاریخ ۱۶ اکتبر و سید حسن نصرالله دبیر کل جنبش حزب‌الله را در تاریخ ۲۷ سپتامبر گذشته به شهادت رساند. جنبش انصارالله به نشانه همبستگی با نوار غزه از ماه نوامبر سال ۲۰۲۳ به حملات موشکی و پهپادی خود علیه کشتی‌های باری مرتبط با رژیم صهیونیستی در دریای سرخ ادامه می‌دهد و در چندین نوبت نیز اراضی اشغالی فلسطین را هدف قرار داده است.

ایران ناظر انتخابات ریاست جمهوری بلاروس می‌شود

سفیر بلاروس در ایران از معاون سیاسی وزیر کشور دعوت کرد تا به‌عنوان ناظر بین‌المللی بر انتخابات ریاست جمهوری این کشور، به مینسک سفر کند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، دمیتری کالتسوف سفیر بلاروس در ایران صبح دیروز سه‌شنبه ۱۱ دی‌ماه با علی زینی‌وند معاون سیاسی وزیر کشور در وزارت کشور دیدار کرد. با توجه به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری کشور بلاروس در ۲۶ ژانویه، در این دیدار سفیر بلاروس در تهران به نمایندگی از کشور متبوعش، از زینی‌وند معاون سیاسی و رئیس ستاد انتخابات کشورمان دعوت کرد تا به همراه هیأتی به‌عنوان ناظر بین‌المللی در انتخابات این کشور حضور داشته باشند.

رهبر انقلاب در پیامی به نشست افق تحول رسانه ملی تاکید کردند:

در عرصه رسانه باید دقت، تلاش و ابتکار خود را مضاعف کنیم

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی به نشست افق تحول رسانه ملی، بر نقش بی‌بدیل رسانه‌ها در پیکارهای کنونی جهان تأکید کردند و فرمودند: در عرصه رسانه باید دقت ، تلاش و ابتکار خود را مضاعف کنیم.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی به نشست افق تحول رسانه ملی که با حضور رئیس و مدیران سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران برگزار شده است، بر نقش بی‌بدیل رسانه‌ها در پیکارهای کنونی جهان تأکید کردند. ایشان توانایی رساندن پیام و روایت واقعیت را عاملی مهم‌تر از ابزارهای نظامی در تعیین پیروز میدان دانسته و خواستار دقت، تلاش، و ابتکار بیشتر در عرصه رسانه شدند. متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است: جناب آقای جبلی، شما و این حضرات نقش بی‌بدیل رسانه و تبلیغ را در پیکارهای کنونی جهان-که بیش از همیشه است- میدانید. امروز پیروزی یک طرف را توانایی او در گرفتن و رساندن پیام و روایت او از واقعیت، رقم میزند؛ بسیار پیش و بیش از آنکه ابزارهای نظامی وارد میدان شوند و در آن اثر بگذارند. ما در این عرصه‌ی مهم باید دقت و تلاش و ابتکار خود را مضاعف کنیم. این پیام من به این همایش است.

رئیس‌جمهور مطرح کرد:

هدف دولت رساندن یارانه‌ها به مصرف‌کننده نهایی است

رئیس‌جمهور در گفتگو با رسانه KHAMENEI.IR به تشریح جلسه روز دوشنبه خود با رهبر انقلاب پرداخت و گفت: می‌توانیم همه‌ی مشکلات و معضلات کشور را حل کنیم.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، مسعود پزشکیان در گفتگو با رسانه دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به تشریح جلسات منظم خود با رهبر انقلاب اسلامی و جزئیات جلسه روز دوشنبه پرداخت و مهم‌ترین دغدغه را تلاش برای حل مشکلات معیشتی مردم، رسیدگی به وضعیت کنترل قیمت‌ها و فقرزدایی و ایجاد عدالت اجتماعی توصیف کرد. رئیس‌جمهور هماهنگی با رهبر انقلاب را پایه‌ای برای تقویت انسجام داخلی دانست و گفت: «این جلسات نه تنها وحدت میان قوا را تقویت می‌کند، بلکه موجب می‌شود بسیاری از مشکلات کشور راحت‌تر حل شوند.» رئیس‌جمهور با بیان اینکه مهم‌ترین محور جلسه اخیر، کنترل تورم و هدفمندی یارانه‌ها بود گفت: «هدف ما رساندن یارانه‌ها به مصرف‌کننده نهایی است و در این راستا، تیم‌هایی برای بررسی روندهای جاری تشکیل شده است.» دکتر پزشکیان یکی دیگر از محورهای جلسه اخیر خود با رهبر انقلاب را تقویت ارتباط با کشورهای همسایه و مستقل توصیف و تأکید کرد که همکاری اقتصادی با این کشورها می‌تواند به تقویت اقتصاد ملی کمک کند و مسیرهای جدیدی برای تجارت باز کند. رئیس‌جمهور همچنین در پاسخ به سوالی درباره عبور از بحران انرژی و رفع ناترازی آن در آینده به اهمیت مشارکت مردم اشاره کرد و گفت: «اگر مصرف انرژی در بخش‌های غیرضروری کنترل شود، می‌توان منابع حاصل را به معیشت مردم و پروژه‌های زیرساختی اختصاص داد.» وی به‌طور مشخص به صرفه‌جویی در روشنایی و انرژی اشاره کرد و افزود: «این اقدامات بدون فشار به مردم، راهگشا خواهد بود.» دکتر پزشکیان با تاکید بر اینکه به جای نسخه‌های کلی باید به حل مسائل متکی بود و از کلی‌گویی پرهیز کرد، یکی از مهم‌ترین موضوعات فعلی دولت را مساله تأمین اجتماعی دانست که شورای آن به صورت هفتگی برگزار می‌شود و در آن به‌جای کلی‌گویی باید راهکارهای مشخصی برای مسائلی مانند مسکن و معیشت محرومان ارائه شود. رئیس‌جمهور همچنین از طرحی برای رفع کمبود کلاس‌ها و مدارس مناطق محروم خبر داد که با مشارکت مردم و خیرین و بسیج همگانی اجرا می‌شود تا بی‌عدالتی در آموزش کاهش یابد. دکتر پزشکیان اظهار امیدواری کرد که این مساله تا یک سال آینده به‌طور کامل حل شود. رئیس‌جمهور در پایان این گفتگو با تأکید بر اهمیت وحدت و انسجام داخلی گفت: «اگر مردم باور کنند که دولت در تلاش برای حل مشکلات آن‌ها است، هیچ دشمنی نمی‌تواند به کشور آسیب بزند. وحدت میان قوا و پیروی از سیاست‌های رهبری می‌تواند تمام چالش‌های پیش رو را مدیریت کند.»

موافقت مقام معظم رهبری با طرح مجدد لوایح پالرمو و CFT

وزیر امور اقتصادی و دارایی، عبدالناصر همتی امروز در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: از رئیس‌جمهور محترم شنیدم مقام معظم رهبری در خصوص موضوع FATF، با طرح مجدد لوایح پالرمو و CFT در مجمع تشخیص مصلحت نظام موافقت فرموده‌اند. گفتنی است؛ چندی پیش نیز آیت الله آملی لاریجانی در دیدار با تشکل‌های دانشجویی اظهار کرده بود موضوع پیوستن به FATF بحث فنی است و اگر به مجمع بیاید، بررسی می‌کنیم.

باید محاسبات دشمن در خصوص قدرت ایران را عوض کنیم

رئیس سازمان عقیدتی سیاسی ارتش با بیان این که استقرار نیروهای مسلح در هر جای کشور مبین امنیت پایدار در آن نقطه است، گفت: ارتش در مقابل بیگانه مظهر صلابت و در برابر ملت نماد آرامش و امنیت است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حجت الاسلام عباس محمدحسنی رئیس سازمان عقیدتی سیاسی ارتش در جمع کارکنان پایور تیپ ۴۱ و گروه ۴۳۳ مهندسی گفت: وجود نیروهای مسلح عزت دین هستند و از دین دفاع می‌کنند، افزود: ما باید محاسبات دشمن در خصوص قدرت ایران را عوض کنیم و به دشمن بفهمانیم که اقتدار ایران اسلامی و قدرت بازدارندگی این کشور در چه حدی است. رئیس سازمان عقیدتی سیاسی ارتش یادآور شد: در حوادث اوایل انقلاب مانند حادثه گنبد و غائله کردستان و خوزستان چه کسانی سینه سپر کردند و یکپارچگی کشور را حفظ کردند؟ این ارتش بود که در کنار سپاه و سایر نیروهای مسلح و نیروهای مردمی به دفاع از کشور پرداختند. حجت‌الاسلام محمدحسنی گفت: هنوز نهال نوپای انقلاب سر و شکل درستی پیدا نکرده بود و نظامیان و پادگان‌های ما هنوز متاثر از انقلاب بودند که جنگ تمام عیار و کاملاً نابرابر از نظر نفرات و تجهیزات را به ما تحمیل کردند، در این شرایط بود که امام خمینی (ره) فرمودند فرزندان نظامی کشور جواب متجاوزان را بدهند، با این دستور امام سربازان و ارتشیان به جبهه‌ها اعزام شدند و عزت دین اسلام و ایران را حفظ کردند، این ملت هشت سال در مقابل متجاوزان مورد حمایت دنیا ایستادند و اراده ملت ایران را به آنان تحمیل کردند. وی اظهار کرد: آن چیزی که باعث می‌شود ارتش در مقابل تهدیدات بایستد سلاح نیست بلکه صلاح یعنی ایمان و عقیده است. بعد از پیروزی انقلاب ما شاهد بازمهندسی ارتش توسط امام خمینی (ره) بودیم که در کنار فرماندهی و سازمان حفاظت اطلاعات، نهاد جدیدی به نام سازمان عقیدتی سیاسی را بنیانگذاری فرمودند برای اینکه مبانی مسائل دینی را برای عزیزان ارتشی تبیین کنند، چون ارتش بی‌ایمان ولو اینکه غرق در سلاح باشد شکست خواهد خورد. نماینده ولی فقیه در ارتش گفت: ارتش در مقابل بیگانه مظهر صلابت و در برابر ملت نماد آرامش و امنیت است و ملت به خاطر داشتن چنین ارتشی به خود می‌بالند.

حجت الاسلام والمسلمین محمد حسنی خاطرنشان کرد: ما در سازمان عقیدتی سیاسی ارتش طرح‌های ۱۶ گانه فرهنگی مصباح را طراحی و اجرا کردیم و اگر بتوانیم همین مسیر را ادامه دهیم، می‌توانیم در جایی بایستیم که شهدای بزرگ ارتش همچون شهید صیاد شیرازی ایستاده بود.

الجولانی: سوریه نمی‌تواند با کشور بزرگی مانند ایران قطع ارتباط کند

سرکرده گروه «هیئت تحریر الشام» در اظهاراتی گفت که دولت جدید سوریه نمی‌تواند روابطش را با کشورهای بزرگ از جمله جمهوری اسلامی ایران قطع کند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «احمد الشرع» معروف به «ابو محمد الجولانی» رهبر گروه «هیئت تحریر الشام» گفت: سوریه نمی‌تواند با کشور بزرگ در منطقه مانند ایران قطع رابطه کند، اما باید روابط دمشق و تهران مبتنی بر اصول دیپلماتیک، احترام متقابل به حاکمیت دو کشور و عدم مداخله در امور داخلی باشد. الشرع به شبکه العربیه گفت: «معتقدم که نقش ایران در منطقه باید مثبت و قابل درک باشد». الجولانی با این حال مدعی شد: «مرحله فعلی مستلزم تجدیدنظر ایران در سیاست‌های خود است». وی همچنین گفت که اداره عملیات نظامی مخالفان مسلح سوریه «وظیفه خود را در قبال مقرهای ایرانی» در این کشور انجام داده است. پیش از این، «اسماعیل بقائی» سخنگوی وزارت امور خارجه ایران ضمن ابراز تعجب از اتهام‌زنی‌های بی‌اساس برخی محافل رسانه‌ای علیه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر دخالت در امور داخلی سوریه، چنین ادعاهایی را کاملا مردود دانست. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران با یادآوری مواضع اصولی جمهوری اسلامی ایران در حمایت از تمامیت سرزمینی و وحدت ملی سوریه و شکل‌گیری یک نظام سیاسی فراگیر با مشارکت همه طیف‌های سیاسی و اقوام و مذاهب این کشور و احترام به حقوق اقلیت‌ها و حفظ حرمت اماکن دینی، بر ضرورت جلوگیری از گسترش ناامنی و خشونت علیه اقشار مختلف جامعه سوریه و تامین امنیت شهروندان تاکید کرد.

روابط عمومی‌ها به افزایش سرمایه اجتماعی کمک کنند

سخنگوی دولت با بیان اینکه روابط‌عمومی‌ها باید به افزایش سرمایه اجتماعی کمک کنند تاکید کرد خبر خوب را هرچند کوچک باید اطلاع‌رسانی کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، فاطمه مهاجرانی در نخستین همایش شورای هماهنگی روابط عمومی دستگاه‌های اجرایی کشور در دولت وفاق ملی، اظهار کرد: با تمام چالش‌هایی که در شغل روابط عمومی وجود دارد اما سعی کنید خبر خوب به مردم بدهید تا بتوانیم حال مردم را خوب کنیم. وی افزود: به هر حال امروز به اندازه کافی فضای اقتصادی، فضای اجتماعی، فضای ناآرامی‌هایی که وجود دارد برای مردم نگران‌کننده هست و فضایی که ما به جهت ناترازی‌های انرژی با آن مواجه هستیم نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است، واقعیت این است که مردم تحت فشار هستند، پس هر چقدر ما بتوانیم خبر خوب تولید کنیم البته نه خبر دروغ و این خوب را به گوش مردم برسانیم، درست عمل کرده‌ایم. سخنگوی دولت خطاب به مدیران روابط عمومی‌ها گفت: ارتباط خوبی که همه شما با صدا و سیما دارید به خصوص صدا و سیماهای استانی می‌تواند ابزار خوبی برای رساندن خبر باشد. البته نقش صدا و سیما را نمی‌توان نادیده گرفت و در حد انتقال دهنده او را شریک راهبردی خودمان بدانیم. وی تاکید کرد: اسم این دولت، دولت وفاق است پس باید همه باهم به سمت افزایش سرمایه اجتماعی حرکت کنیم. این دولت اگر بتواند سرمایه اجتماعی را افزایش بدهد یقیناً از عهده چالش‌های بیرونی بر خواهد آمد. مهاجرانی ادامه داد: باید با هم تلاش کنیم و اقدامات رو به جلو را با همکاری یکدیگر پیش ببریم و هرچند این اقدامات کوچک باشد آن را کوچک و دست کم نگیریم. اگر روابط عمومی وزارت ارشاد برای رفع مشکل یکی از آدم‌های بزرگ اقدامی انجام می‌دهد این اقدام، اقدام بزرگی است و اصلاً کار کوچکی نیست، اگر روابط عمومی آموزش و پرورش برای استادی کاری می‌کند حتماً باید این موضوع اطلاع‌رسانی شود. سخنگوی دولت تاکید کرد: کار خوب را زیاد انجام بدهیم و به اندازه‌ای که انجام می‌دهیم آن را اطلاع‌رسانی کنیم، کمک کنیم که جامعه از این حالتی که فکر می‌کند کاری انجام نمی‌شود خارج شود. وی ادامه داد: روابط عمومی‌ها می‌توانند زبان مشترک مردم و بدنه‌های سازمانی باشند. روابط عمومی‌ها خیلی باید در کلام مراقبت کنند. به جهت اینکه با کلام سروکار داریم، بسیار باید مراقبت کنند این کلام خیلی موضوع حساسی است، کلامی که مخاطب ما را نرنجاند، به احساسات و عقاید مردم، به تنوع قومی و تنوع ادیان احترام بگذاریم. به هر حال ایران با این تنوع‌ها، ایران است لذا درک این موضوعات و احترام گذاشتن به تک تک انسان‌ها، موضوع بسیار مهمی است. مهاجرانی افزود: مطمئن هستم که با هم‌افزایی خوبی که بین ارکان اطلاع‌رسانی دولت وجود دارد، شاهد افزایش سرمایه اجتماعی جامعه خواهیم بود. البته این مهم فقط به دست روابط عمومی‌ها میسر نیست ولی روابط بازیگران قضیه مهم است.

سرمقاله

رانت یکی از بزرگ‌ترین آفات اقتصاد ایران

فاطمه مهاجرانی

با راه‌اندازی سامانه ارز تجاری از سوی بانک مرکزی و افزایش نرخ ارز در هفته‌های اخیر، سؤالات و ابهامات زیادی درباره فلسفه و دلایل این اقدام مطرح شد. برخی منتقدان، دولت را به گران‌سازی عمدی ارز و نوسان‌گیری برای کسب درآمد متهم می کنند و می گویند، که این سیاست منافع عمومی را به خطر انداخت اما چنین ادعاهایی به هیچ وجه صحت ندارند.

فلسفه راه‌اندازی این سامانه نه ایجاد نوسان، بلکه اصلاح ساختارهای ناکارآمد سامانه نیما و مقابله با رانت‌هایی بوده است که سال‌ها به ضرر اقتصاد کشور عمل کرده‌اند. رانت یکی از بزرگ‌ترین آفات اقتصاد ایران، تنها به بازار ارز محدود نمی‌شود. در بخش‌های مختلف اقتصادی، از بازار خودرو گرفته تا صنایع تولیدی، نظام بانکی و حتی بازار پول، رانت به‌عنوان عاملی مخرب عمل کرده است. بازار ارز نیز از این قاعده مستثنی نیست و رانت‌های متعددی در این حوزه وجود دارد. اختلاف بین نرخ ارز در سامانه‌های رسمی و بازار آزاد، منافع قابل توجهی برای گروه‌های خاص ایجاد کرده است. این منافع، نه‌تنها در تضاد با منافع عمومی مردم است، بلکه به کاهش بهره‌وری و شفافیت در اقتصاد نیز منجر می‌شود. چنین ساختاری، انگیزه‌های رقابتی و مولد را از بین می‌برد و منابع کشور را به سمت فعالیت‌های غیرمولد سوق می‌دهد. ذکر برخی اعداد و ارقام در رابطه با رانت ارزی می‌تواند عمق و گستردگی این مشکل را بهتر نشان دهد. رانت ارزی حاصل از تخصیص ارز ترجیحی و نیمایی در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های اقتصادی کشور بود. بر اساس آمارهای بانک مرکزی، در این بازه زمانی حدود ۹۰ میلیارد دلار ارز به شرکت‌ها تخصیص داده شد که از این میزان، ۵۱ میلیارد دلار به‌عنوان ارز ترجیحی و ۳۹ میلیارد دلار به‌عنوان ارز نیمایی در اختیار شرکت‌ها قرار گرفت. اختلاف قابل‌توجه میانگین نرخ ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومان) با نرخ بازار آزاد در آن زمان (۱۷۳۰۰ تومان)، رانتی معادل ۱۳ هزار و ۱۰۰ تومان به ازای هر دلار ایجاد کرد که مجموعاً به رقمی در حدود ۶۶۹ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان بالغ شد. این رقم تنها برای ارز ترجیحی بوده و با احتساب رانتی معادل ۲۳۰۰ تومان به ازای هر دلار نیمایی، کل رانت توزیع شده در این بازه زمانی به حدود ۷۵۹ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان می‌رسد. برای درک ابعاد این رانت، می‌توان به مقایسه‌های ساده‌تری پرداخت. این رقم معادل چهار برابر بودجه سلامت کشور در سال ۱۴۰۲ است. همچنین، اگر این منابع صرف ساخت بیمارستان می‌شد، می‌توانست برای تجهیز و ساخت حدود ۷۶۰ هزار تخت بیمارستانی هزینه شود. این ارقام به وضوح نشان می‌دهند که چگونه سیاست‌های ارزی ناکارآمد می‌توانند به هدررفت گسترده منابع و تعمیق شکاف‌های اقتصادی منجر شوند. این حجم از رانت، که عمدتاً ناشی از ضعف در سیاست‌گذاری و نبود شفافیت در نظام تخصیص ارز بوده، تأثیرات مخربی بر ساختار اقتصادی کشور داشته است و اهمیت اصلاحات ساختاری همچون سامانه ارز تجاری را به وضوح برجسته می‌کند. حال اگر افزایش فاصله نرخ ترجیحی و نرخ نیمایی از یک سو و نرخ نیمایی و نرخ بازار آزاد از سوی دیگر در سال‌های بعد را در نظر بگیریم، عمق این فاجعه بیشتر آشکار می‌شود. سامانه نیما، با وجود اهداف اولیه‌ای که برای آن تعریف شده بود، به‌دلیل اعمال سقف قیمتی و مشکلات ساختاری، عملاً مرجعیت خود را از دست داده بود. به‌جای اینکه به‌عنوان بازاری آزاد عمل کند، به یک سامانه تخصیص تبدیل شده بود که بیش از آنکه شفافیت ایجاد کند، زمینه‌ساز رانت و فساد شد. تقسیم بازار ارز به بخش‌های مختلف، از جمله ارز نیما، ارز ترجیحی و ارز اشخاص، علاوه بر ایجاد پیچیدگی‌های غیرضروری، باعث سردرگمی فعالان اقتصادی و زمینه‌ساز سوءاستفاده‌های گسترده شد. یکی از ایرادات بزرگ این ساختار، فقدان یکپارچگی در مدیریت بازار ارز بود. تخصیص ارز در قالب سامانه‌های جداگانه، منجر به ابهامات و عدم شفافیت در معاملات شد. این وضعیت، نه‌تنها مانع تحقق اهداف حمایتی شد، بلکه ریسک‌های بزرگی را برای واردکنندگان و صادرکنندگان ایجاد کرد. بسیاری از واردکنندگان مجبور بودند برای دریافت ارز، به فرایندهای پیچیده و غیرشفاف روی بیاورند، در حالی که صادرکنندگان نیز از ارزش واقعی ارز خود محروم می‌شدند. سامانه ارز تجاری بانک مرکزی با هدف تجمیع ارز اشخاص و ارز نیما در یک سامانه واحد راه‌اندازی شده است. این اقدام گامی مهم در جهت یکپارچه‌سازی بازارهای ارزی و جلوگیری از تقسیم‌بندی غیرضروری آنها بوده است. با این سامانه، بسیاری از ابهامات موجود در فرایند تخصیص ارز برطرف شده و شفافیت بیشتری در معاملات ارزی ایجاد شده است. یکی دیگر از تغییرات اساسی در سامانه ارز تجاری، بازگرداندن نقش بانک‌ها به‌عنوان واسطه‌های رسمی در معاملات ارزی است. در این سامانه، بانک‌ها مسئولیت تضمین تطابق پرداخت‌ها را بر عهده دارند. به این معنا که دیگر واردکننده یا صادرکننده نیازی به نگرانی درباره عدم تحویل ارز یا ریال نخواهد داشت، چرا که بانک‌ها به‌عنوان واسطه‌ای قابل اعتماد در این فرایند عمل می‌کنند. البته باید اذعان کرد که شرایط تحریمی همچنان نقش تراستی‌ها و کارگزاران را در برخی معاملات ارزی پررنگ نگه داشته است. اما سامانه ارز تجاری گامی مهم در مسیر بازگرداندن معاملات ارزی به چهارچوب نظام بانکی بوده و این امر می‌تواند به‌تدریج به کاهش وابستگی به ساختارهای غیررسمی منجر شود. در نهایت، سامانه ارز تجاری را می‌توان گامی در جهت رفع رانت، شفافیت بیشتر و اصلاح ساختارهای ناکارآمد در بازار ارز دانست. این اصلاحات اگرچه قابل توجه هستند، اما پایان راه نیستند.»

Alborz.payam@gmail.com

خبر

جبهه اصلاحات ایران عملکرد رییس جمهور را رصد می‌کند

کمیته پایش و داوری جبهه اصلاحات ایران مأموریت یافته تا عملکرد رئیس جمهور را پایش و رصد کند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، به موجب تصمیم مجمع عمومی جبهه اصلاحات ایران، کمیته پایش و داوری این جبهه مأموریت یافته تا عملکرد رئیس جمهور مسعود پزشکیان به عنوان نامزد اختصاصی خود در انتخابات را پایش و رصد کرده و پیگیر اجرای وعده های داده شده وی باشد. قرار است این پایش با هدف ارائه مشاوره و همفکری جهت بهبود عملکرد رئیس دولت چهاردهم، بر مبنای میثاق‌نامه اعلامی میان جبهه اصلاحات ایران و نامزد منتخب خود انجام شود. اعضای مجمع عمومی جبهه اصلاحات ایران مطابق بندهای ۴، ۵ و ۶ میثاقنامه مذکور از رئیس جمهور انتظار دارند که: دولت او همه توان خود را برای تأمین حقوق کلیه شهروندان جامعه ایران از جمله؛ حق حاکمیت ملی، حق آزادی بیان، حق استفاده از فرصت‌های برابر، فارغ از جنسیت، قومیت و مذهب، گرایش سیاسی و اصلاح ساختارها، سیاست‌ها و عملکردها بکار گیرد. برای قدرتمند شدن جامعه مدنی ایران که از لوازم دولت توانمند است، بکوشد. حل مشکلات معیشتی و تامین رفاه و کاهش آلام مردم ایران را با اصلاح اقتصاد سیاسی کشور و نیز تعامل سازنده با جهان در رأس اولویت‌های دولت خود قرار دهد.